

अरोगानर्त्तैर्देहैर्द्रष्टास्मीति मतिर्मम । समेतं पार्थिवं च तत्र कालपकमसंशयं ।
विमर्दश्च महान् भावी मांसशोणितकर्दमः । उक्तो मया वासुदेवः पुनः पुनरुपहरे ।
सम्बन्धिषु समां वृत्तिं वर्त्तस्व मधुसूदन । पाण्डवा हि यथाऽस्माकं तथा दुर्व्यूधनो नृपः ।
तस्यापि क्रियतां साह्यं सपर्य्येति पुनः पुनः । तच्च मे नाकरोद्वाक्यं त्वदर्थं मधुसूदनः ।
निर्विष्टः सर्वभावेन धनञ्जयमवेत्यहं । भ्रुवो जयः पाण्डवानामिति मे निश्चिता मतिः ।
तथा ह्यभिनिवेशोऽयं वासुदेवस्य भारत । न चाहमुत्सहे कृष्णमृते लोकमुदीक्षितुं ।
ततोऽहमनुवर्त्तामि केशवस्य चिकीर्षितं । उभौ शिष्यौ हि मे वीरौ गदायुद्धविशारदौ ।
तुल्यब्रह्मोऽस्यतो भीमे तथा दुर्व्यूधने नृपे । तस्मात् यास्यामि तीर्थानि सरस्वत्या निर्वेवितुं ।
न हि शक्यामि कौरव्यान् प्रत्यमानानुपेक्षितुं । एवमुक्त्वा महाबाहुरनुज्ञातश्च पाण्डवैः ।
तीर्थयात्रां यथा रामो निर्वर्त्तय मधुसूदनं ।

इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्वणि सैन्यनिर्घाणपर्वणि रामगमने षट्पञ्चाशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १५६ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एतस्मिन्नेव काले तु भीमकस्य महात्मनः । हिरण्यरोम्णे नृपतेः सखादिन्द्रसखस्ववै ।

आज्जकानामधिपतिर्भोजस्यातिथ्यशस्त्रिनः । दाक्षिणात्यपतेः पुत्रो दिक्षु रुक्म्येति विश्रुतः ।
यः किम्पुरुषसिंहस्य गन्धमादनवासिनः । कृत्स्नं शिष्यो धनुर्वेदं चतुष्पादमवाप्तवान् ।
यो माहेन्द्रं धनुर्लेभे तुल्यं गाण्डीवतेजसा । शार्ङ्गेण च महाबाहुः सम्भितं दिव्यलक्षणं ।
त्रीण्यैवैतानि दिव्यानि धनूंषि दिविचारिणं । वारुणं गाण्डिवं तत्र माहेन्द्रं विजयं धनुः ।
शार्ङ्गान्तु वैष्णवं प्राज्जर्द्व्यं तेजोमयं धनुः । धारयामास तत् कृष्णः परसेनाभयावहं ।
गाण्डीवं पावकालेभे खाण्डवे पाकशासनिः । द्रुमाद्रुक्मो महातेजा विजयं प्रत्यपद्यत ।
सञ्चिद्य भौरवान् पाशान्निहत्य मुरभोजसा । निर्जित्य नरकं भौममाहत्य मणिकुण्डले ।
षोडशस्त्रीसहस्राणि रत्नानि विविधानि च । प्रतिपेदे हृषीकेशः शार्ङ्गं च धनुरुत्तमं ।
रुक्मो तु विजयं लब्ध्वा धनुर्मैघनिभस्वनं । विभीषयन्निव जगत पाण्डवानभ्यवर्त्तत ।
नामृष्यत पुरा योऽसौ स्वबाहुबलगर्वितः । रुक्मिण्या हरणं वीरो वासुदेवेन धीमता ।
कृत्वा प्रतिज्ञां नाहत्वा निर्वर्त्तित्ये जनार्दनं । ततोऽन्वधावत् वार्ष्णेयं सर्वशस्त्रभृता वरं ।
सेनया चतुरङ्गिण्या महत्या दूरपातया । विचित्रायुधवर्णिण्या गङ्गयेव प्रवृद्धया ।
स समासाद्य वार्ष्णेयं योगिनामीश्वरं प्रभुं । व्यंसितो ब्रीडितो राजन्नाजगाम स कुण्डिनं ।
यत्रैव कृष्णेन रणे निर्जितः परवीरहा । तत्र भोजकटं नाम कृतं नगरमुत्तमं ।
सैन्येन महता तेन प्रभूतगजवाजिना । पुरं तद्भुवि विख्यातं नाम्ना भोजकटं नृप ।
स भोजराजः सैन्येन महता परिवारितः । अक्षौहिण्या महावीर्यः पाण्डवान् क्षिप्रमागमत् ।
ततः स कवची धन्वी तली खड्गी शरासनी । ध्वजेनादित्यवर्णेन प्रविवेश महाचमूं ।
विदितः पाण्डवेयानां वासुदेवप्रियेष्पथा । युधिष्ठिरस्तु तं राजा प्रत्युद्गम्याभ्यपूजयत् ।